

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Ζ.Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 229

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Πολιτική Γραμματεία Υφυπουργού
Κοινωνικής Ασφάλισης

ΘΕΜΑ: Αιτήματα παλιννοστούντων ομογενών.

ΣΧΕΤ.: Η με αρ. πρωτ. **1520/21-12-2022** Ερώτηση που διαβιβάσθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Μιχάλη Κατρίνη και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας ως προς τα ζητήματα συνταξιοδότησης που αντιμετωπίζουν οι παλιννοστούντες ομογενείς από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Ως προς το αίτημα κατάργησης του χρονικού ορίου διαμονής στη χώρα ως προϋπόθεσης συνταξιοδότησης για όλους τους ασφαλισμένους του e-ΕΦΚΑ καθώς και για τους ανασφάλιστους υπερήλικες του ΟΠΕΚΑ .

1. Με την ψήφιση του ν. 4387/2016 (Α 85), από **13.5.2016** και εφεξής θεσπίστηκε νέος τρόπος υπολογισμού της κύριας σύνταξης που καταβάλλεται από τον e-ΕΦΚΑ, η οποία αποτελείται από **το άθροισμα Εθνικής Σύνταξης και Ανταποδοτικής Σύνταξης**.

Ειδικότερα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ανωτέρω νόμου, θεσπίστηκε η **Εθνική Σύνταξη**, η οποία χορηγείται σε όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης ανέρχεται, από 01.01.2023, σε **413,76** ευρώ μηνιαίως και καταβάλλεται ακέραιο, εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης και **40 έτη μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα**. Στις περιπτώσεις των συνταξιούχων που έχουν λιγότερα από 40 έτη μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης, το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των 40 ετών διαμονής.

2. Κατ' εξαίρεση, με το άρθρο 73 του ν. 4915/2022, με το οποίο προστέθηκε παρ. 2^α στο προαναφερθέν άρθρο 7, προβλέφθηκε ότι **ειδικά για τους ομογενείς με αλβανική ιθαγένεια και ομογενείς που προέρχονται από την πρώην Σοβιετική Ένωση**, το

ποσοστό μείωσης της εθνικής σύνταξης που προβλέπεται στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2 υπολογίζεται μεταβατικά με βάση τα τριάντα (30) έτη νόμιμης και μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, με έτος αφετηρίας υπολογισμού το 1992. Το ως άνω ποσοστό μείωσης της εθνικής σύνταξης προσαυξάνεται ανά έτος αναλογικά μέχρι και το 2032, οπότε και εφαρμόζονται οι γενικές προϋποθέσεις απόδοσης της εθνικής σύνταξης της παρ. 2.

Επισημαίνεται ότι η συμπλήρωση των 40 ετών μόνιμης και νόμιμης διαμονής στη χώρα, ως προϋπόθεση για την λήψη του πλήρους ποσού της Εθνικής Σύνταξης, **ισχύει για όλους τους ασφαλισμένους του e-ΕΦΚΑ, ανεξαρτήτως της χώρας προέλευσης.** Η συγκεκριμένη προϋπόθεση, τέθηκε διότι, αφενός η εθνική σύνταξη χρηματοδοτείται απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς οι πολίτες της χώρας συμβάλλουν μέσω της φορολογίας στην διαμόρφωση του σκέλους των δημοσίων εσόδων, ως μέρος της Εθνικής Αποταμίευσης, και αφετέρου, τα 40 έτη μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην πλειοψηφία των περιπτώσεων ταυτίζονται με τα έτη ασφάλισης (40) που απαιτούνται για την λήψη πλήρους ανταποδοτικής σύνταξης. Κρίθηκε συνεπώς απαραίτητο το ύψος της χρηματοδοτούμενης, από τον κρατικό προϋπολογισμό, εθνικής σύνταξης να συναρτάται με τα έτη νόμιμης και μόνιμης διαμονής στη χώρα.

3. Τέλος, με τα άρθρα 8 και 28 του ν. 4387/2016, όπως ισχύουν, προβλέπεται η καταβολή **Ανταποδοτικής Σύνταξης** που υπολογίζεται με βάση **τις συντάξιμες αποδοχές του ασφαλισμένου, τον χρόνο ασφάλισής του και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης.**

4. Επιπλέον στους ανασφάλιστους ηλικιωμένους, και σε αυτούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, καταβάλλεται Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφαλιστών Υπερηλίκων, εφόσον έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους και δεν λαμβάνουν ή δεν δικαιούνται να λάβουν σύνταξη από το εξωτερικό ή οποιαδήποτε ασφαλιστική ή προνοιακή παροχή από την Ελλάδα, μεγαλύτερη από το πλήρες ποσό του επιδόματος, το οποίο ανέρχεται σήμερα στα 387,90 ευρώ μηνιαίως. Το Επίδομα καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΑ, εφόσον πληρούνται αθροιστικά όλα τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 93 του ν. 4387/2016 (Α' 85), μεταξύ των οποίων και η μόνιμη και νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα δεκαπέντε (15) συνεχόμενα έτη πριν την υποβολή της αίτησης για λήψη του επιδόματος ή δεκαπέντε έτη (15) μεταξύ του 17^{ου} και του 67^{ου} έτους της ηλικίας εκ των οποίων δέκα (10) συνεχόμενα πριν από την υποβολή της αίτησης και υπό την προϋπόθεση συνέχισης διαμονής στην Ελλάδα και μετά τη λήψη της παροχής.

Β. Ως προς την κατάργηση υφιστάμενων περιορισμών, για τη χορήγηση συνταξιοδοτικών παροχών από τον e-ΕΦΚΑ, που αφορούν στη λήψη παροχών από τη χώρα προέλευσης.

Με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.2335/1995, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι, για την εφαρμογή των διατάξεων περί μειώσεως, αναστολής, διακοπής, θεμελιώσεως και υπολογισμού των πάσης φύσεως παροχών κοινωνικής ασφάλισης, λόγω σωρευσεώς τους με άλλες κοινωνικοασφαλιστικές παροχές ή με κάθε είδους εισοδήματα ή λόγω παροχής εργασίας, λαμβάνονται υπόψη και οι παροχές που χορηγούνται βάσει νομοθεσίας ξένων κρατών, τα εισοδήματα που αποκτώνται στην αλλοδαπή, καθώς και η παρεχόμενη εργασία στο εξωτερικό.

Ως εκ τούτου, κατά την χορήγηση των πάσης φύσεως συνταξιοδοτικών παροχών από τον e-ΕΦΚΑ, λαμβάνονται υπόψη και οι τυχόν παροχές/εισοδήματα που προέρχονται από τρίτη χώρα, για όλους ανεξαιρέτως τους ασφαλισμένους του Φορέα.

Γ. Όσον αφορά το αίτημα χορήγησης υγειονομικής περίθαλψης στους ανασφάλιστους υπερήλικες παλιννοστούντες.

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν.1276/1982 (Α 100) και την αρ.40021/15895/1110/22-2-2006 Υ.Α δίνεται η δυνατότητα στον Έλληνα υπηκόου ή ομογενείς που συνταξιοδοτούνται από οποιαδήποτε αλλοδαπή πηγή, εφόσον διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα και δεν είναι ασφαλισμένοι κατά του κινδύνου της ασθένειας σε άλλο ημεδαπό Οργανισμό ή Κλάδο Ασθένειας, να ασφαλισθούν για υγειονομική περίθαλψη, καταβάλλοντας εισφορά σε ποσοστό 8,5% επί του ποσού της καταβαλλόμενης σύνταξης, το ποσό της οποίας δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό που αντιστοιχεί στο ποσό 568,16 €, αναπροσαρμοζόμενο κατ' έτος με το ποσοστό αύξησης των συντάξεων του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Στους ανασφάλιστους υπερήλικες που δεν ελάμβαναν σύνταξη από το εξωτερικό, εφόσον πληρούσαν τις προϋποθέσεις των άρθρων 1 και 2 ν.1296/1982 (Α 128) τους εχορηγείτο σύνταξη ανασφάλιστου υπερήλικα και υγειονομική περίθαλψη που ήταν ίδια με αυτή των ασφαλισμένων του πρώην ΟΓΑ και με την ίδια διαδικασία.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 της Υποπ. 6 της Παρ. ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 (Α 222), από 1-1-2013 καταβάλλεται από τον πρώην ΟΓΑ η μηνιαία σύνταξη του ανασφάλιστου υπερήλικα του ν.1296/1982, εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι προϋποθέσεις που τίθενται από τις εν λόγω διατάξεις και παρακρατείται εισφορά για υγειονομική περίθαλψη που είναι ίδια με αυτή που παρέχεται στους ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ και με την ίδια διαδικασία, σύμφωνα με την παρ. 2 άρθρου 2 του ν.1296/1982.

Με τις διατάξεις της περ. Γ της Υποπ. Α3 του άρθρου πρώτου του ν.4254/2014 (Α 85), στους υπερήλικες ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ των οποίων το ασφαλιστικό δικαίωμα επανεξετάζεται βάσει της προαναφερθείσας ρύθμισης του ν.4093/2012 και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση σύνταξης, δόθηκε το δικαίωμα να καλύπτονται οι ίδιοι και τα προστατευόμενα μέλη της οικογενείας τους για παροχές ασθένειας σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ μέχρι 28-2-2015 και με την αρ. Φ80000/7870/305/2014 ΚΥΑ (Β 1619) καθορίστηκε η διαδικασία και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την παροχή υγειονομικής περίθαλψης.

Με το άρθρο 31 του ν.4331/2015 (Α 69) προβλέφθηκε η χορήγηση και η επαναχορήγηση από 01-10-2015 της μηνιαίας σύνταξης στους ανασφάλιστους υπερήλικες πολίτες του ν.1296/1982, σε όσους υποβάλλουν αίτηση από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στις επιμέρους διατάξεις.

Μέχρι την επανεξέταση, σε όσους υπερήλικες έγινε διακοπή της σύνταξης, με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν.4320/2015 (Α' 29) παρατάθηκε η ασφαλιστική κάλυψη, καθώς και στα μέλη της οικογενείας του, από 1-03-2015 μέχρι 28-2-2016 και με τις διατάξεις του άρθρου 61 του ν.4369/2016 (Α 33) παρατάθηκε περαιτέρω, μέχρι 28-2-2017.

Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 93 του ν.4387/2016 (Α 85) καθορίστηκαν οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλικών στους ανασφάλιστους υπερήλικες πολίτες και σε όσους δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης.

Επειδή μέχρι τις 28-2-2017 δεν είχε εξεταστεί το δικαίωμά τους για χορήγηση του ανωτέρω επιδόματος και προκειμένου οι υπερήλικες και τα προστατευόμενα μέλη αυτών να μην μένουν ανασφάλιστοι για παροχές ασθένειας, με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 95 του

Διανομή μέσω 'ΤΡΙΔΑ' με UID: 64195f68ce2fb304eba245cf στις 31/03/23 10:17

Σελίδα 3 από 4

ν.4461/2017 (Α 38) παρατάθηκε η ισχύς της ανωτέρω διάταξης μέχρι 28-2-2018 η οποία με τις διατάξεις της περ. ε της παρ. 7 του άρθρου 23 του ν. 4529/2018 παρατάθηκε μέχρι 28-2-2019 και κατόπιν, με τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4611/2019, μέχρι 29-2-2020 και με την περ. α της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν.4722/2020 (Α 177), μέχρι 28-2-2021.

Στη συνέχεια, ωστόσο, με την ειδική ρύθμιση του άρθρου 487 του νόμου 4781/2021 (Α 31), για την περίοδο από 1-3-2021 έως 28-2-2022, ανανεώθηκε η ασφαλιστική ικανότητα για παροχές σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ σε όλους τους ασφαλισμένους του e-ΕΦΚΑ που ήταν ασφαλιστικά ικανοί την 28-02-2021 και στα μέλη της οικογενείας τους. Η διάταξη αυτή καταλαμβάνει και πρόσωπα όπως οι ανασφάλιστοι υπερήλικες των οποίων η ασφαλιστική ικανότητα, βάσει ειδικών ρυθμίσεων, είχε παραταθεί έως 28-2-2021, ούτως ώστε να ανανεωθεί για ένα έτος η ασφαλιστική τους ικανότητα για παροχές υγειονομικής περίθαλψης σε είδος, δηλαδή από 1-3-2021 έως 28-2-2022 (σχετική εγκύκλιος αρ.40021/818/32/11-03-2021 ΑΔΑ:6ΧΩ146ΜΤΛΚ-ΛΘΩ).

Επιπλέον, με τις διατάξεις της περ. α της παρ.2 του άρθρου 27 του νόμου 4892/2022 (Α 28) παρατάθηκε από 1-3-2022 έως 28-02-23 η ασφαλιστική ικανότητα για παροχές σε είδος από τον ΕΟΠΥΥ στους ανασφάλιστους υπερήλικες των οποίων η σύνταξη της περ. 5 της υποπαρ.ΙΑ6 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 διακόπηκε και έκαναν χρήση των διατάξεων της υποπαρ.Α3 περ. Γ του άρθρου πρώτου του ν.4254/2014 (Α 85) καθώς και στα μέλη της οικογένειάς τους. Στη συνέχεια, με το άρθρο 90 του ν. 5018/2023 (Α 25) δόθηκε εκ νέου παράταση για το χρονικό διάστημα από 1.3.2023 έως 29.2.2024 της ασφαλιστικής ικανότητας των εν λόγω προσώπων για παροχές υγειονομικής περίθαλψης.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ